

Handläggare
Carina Widmark
Omsorgs- och välfärdssektorn

Diarienummer
15VON/21

Vård- och omsorgsnämnden

Uppföljning av Värmdö kommuns värdighetsgarantier för äldreomsorgen

Förslag till beslut

Rapporten godkänns

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsnämnden

Bakgrund

Socialstyrelsen har haft i uppdrag att stödja framtagandet av lokala värdighetsgarantier. En lokal värdighetsgaranti är en detaljerad beskrivning av hur man lokalt i en kommun arbetar inom äldreomsorgen. Det kan t.ex. gälla specifika insatser, vilken kompetens personalen har eller hur man arbetar för att enskilda äldre personer med insatser ska få inflytande över hur och när insatserna utförs. Genom lokala värdighetsgarantier får den äldre, anhöriga och medborgare en bättre bild av vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen.

Införandet av lokala värdighetsgarantier är ett frivilligt åtagande som görs av den beslutande nämnden. Garantierna ska vara möjliga att tillämpa i såväl kommunala som enskilda verksamheter.

Förvaltningen fick i maj 2011 i uppdrag att ansöka om statliga stimulansmedel för framtagande av lokala värdighetsgarantier. Ett förslag arbetades fram med utgångspunkt i

- den nationella värdegrunden i socialtjänstlagen 5 kap. "Särskilda bestämmelser för olika grupper" avsnitt "Äldre människor" 4 § Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund)."
- avtalskrav gällande bedrivande av hemtjänst och/eller drift av särskilt boende för äldre.

Beslut om värdighetsgarantier togs i finansieringsnämnden för äldreomsorg i slutet av 2012, ärende med diarienumr. 12FNÄ/132.

2013 gjordes en populärversion av de beslutade garantierna. Denna version skickades då ut till alla personer med insatser från äldreomsorgen samt spreds till alla handläggare, utförare av äldreomsorg, pensionärsföreningar, kommunens hemsida m.fl. kanaler. Sedan 2014 ingår den i kommunens informationsskrift "Till dig som är senior i Värmdö".

Ärendebeskrivning

År 2014 ansökte och fick kommunen en prestationsersättning på 200 tkr. från Socialstyrelsen för att göra en plan för hur införandet av lokala värdighetsgarantier skulle gå till. Planen skapades av förvaltningen och en uppföljning genomfördes under hösten enligt bifogad rapport. I rapporten framkommer att Värmdö kommuns lokala värdighetsgarantier inte är kända av kommunens invånare eller av personalen hos äldreomsorgens utförare.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att det behövs ytterligare insatser för att implementera de lokala värdighetsgarantierna så att de kan fylla sitt syfte att ge den äldre, anhöriga och medborgare en bättre bild av vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen. Insatserna bör kunna ske inom ordinarie budget.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för miljön

Beslutet har inga konsekvenser för miljön

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet ger brukarna och deras anhöriga/närstående ökad trygghet och möjlighet att påverka kvaliteten på insatserna

Konsekvenser för barn

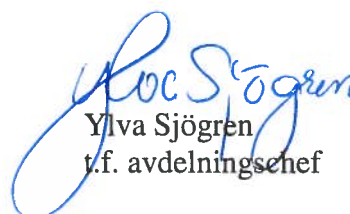
Beslutet har inga konsekvenser för barn

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Rapport Uppföljning Värmdö kommuns värdighetsgarantier för äldreomsorgen	Bilaggs
2	Beslutade garantier 12FNÄ/132	Bilaggs
3	Tjänsteskrivelse, Lokala värdighetsgarantier för Värmdö kommuns äldreomsorg, 2012-11-13	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Maria Larsson-Kjine
sektorschef

Ylva Sjögren
t.f. avdelningschef

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Metod	4
Resultat.....	4

Sammanfattning

Under hösten 2014 har äldreheten genomfört en uppföljning av de kommunala värdighetsgarantierna inom äldreomsorgen. Uppföljningen har bestått av intervjuer med personal inom äldreomsorgen samt brukare och anhöriga. Syftet med uppföljningen är att tydliggöra hur förankrade värdighetsgarantierna är. Resultatet av uppföljningen har visat att förankringen av värdighetsgarantierna är låg.

Bakgrund

Socialstyrelsen fick år 2011 uppdrag från regeringen att stötta landets kommuner att ta fram lokala värdighetsgarantier för äldreomsorg. Detta skedde genom utdelning av stimulansbidrag. Utformandet av värdighetsgarantier skulle bli ett sätt för kommuner att konkretisera den nationella värdegrunden för äldre om *värdigt liv* och *välbefinnande*. Garantierna syftar också till att säkerställa en kvalitetsnivå i omsorgen för äldre som är utöver det som den enskilde kan ansöka om genom bistånd enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen.

Under hösten år 2012 tog Finansieringsnämnden för äldreomsorg i Värmdö kommun beslut om införande av värdighetsgarantier. De består av tolv stycken garantier som beskriver vad man förvänta sig av äldreomsorgen i kommunen. Skulle en värdighetsgaranti inte uppfyllas ska den enskilde få en personlig ursäkt samt konkreta åtgärder för att snarast uppfylla garantin.

Den 12 september 2013 skedde lansering av värdighetsgarantierna på Gustavsbergs-teatern. Detta skedde i samband med presentation av *Ett rikare liv på äldre dagar* som är en plan för att öka hälsoinriktade, kulturella och sociala aktiviteter för äldre i Värmdö kommun. Inbjudan skedde via annonsering i lokaltidning samt i form av utskick till alla personer som under den tiden hade insatser från kommunen. I utskicket ingick även en presentation av värdighetsgarantierna.

Information om Värdighetsgarantierna.

I dagsläget får medborgare information om värdighetsgarantierna genom Värmdö kommuns hemsida där de finns som en underrubrik under rubriken äldre. Information om värdighetsgarantierna finns också med i broschyren "Senior i Värmdö", även denna finns på Värmdö kommuns hemsida. Broschyren uppdateras årligen och skickas ut till alla äldre som har biståndsbedömda insatser inom äldreomsorg. Förutom detta delas den även ut vid förberedande hembesök samt vid nybesök från biståndshandläggare. Värdighetsgarantierna skickas också ut till alla medborgare i kommunen som är 77, 82, 87 och 92 år gamla. Efter 92 år skickas garantierna varje år. Detta oberoende av om de äldre medborgarna har biståndsbedömda insatser eller inte. Medborgare kan också hänvisa till värdighetsgarantierna när synpunkter lämnas i Värmdö kommuns synpunktssystem DF-Respons.

Syfte

Syftet med uppföljningen är att tydliggöra hur förankrade värdighetsgarantierna är.

Metod

Uppföljningen har skett genom fem stycken gruppintervjuer. Intervjuerna har genomförts av Åsa Ahlsved, kostcontroller och Erik Vallström, äldreomsorgscontroller. Gruppintervjuer har genomförts med personal inom hemtjänsten, särskilt boende och myndighetsutövning (biståndshandläggare.). Gruppintervjuer har också genomförts med två grupper på Seniorcenter Diamanten varav en grupp var deltagare på öppen dagverksamhet samt en anhöriggrupp.

Frågorna som ställts på intervjuerna till personalen har berört:

- Om garantierna känns till.
- Om de sett den garantierna hos den äldre,
- Om deras arbetssätt/planering/arbetsituation påverkats av garantierna
- Om de själva har förändrat sitt arbetssätt/förhållningssätt på grund av garantierna.
- Intervjuerna har avslutats med en öppen fråga kring garantierna.

Frågorna som ställts till äldre och anhöriga har berört

- Om de känner till garantierna
- Deras faktiska värde för äldreomsorgen
- Om de har upplevt någon förändring sedan de började gälla
- Om garantierna används.
- Intervjuerna har avslutats med en öppen fråga kring garantierna.

Resultat

I intervjuerna med personal inom hemtjänst och särskilt boende har framkommit att de känner till att värdighetsgarantierna men inte vad de innehåller. De beskrivs inte användas i det dagliga arbetet och i intervjuerna framkommer att de inte tror att de äldre vet om garantierna. Det beskrivs att det inte märkts av i det dagliga arbetet att värdighetsgarantierna införts. En enhetschef beskriver dock att en brukare hänvisat till garantierna. Vid genomgång av värdighetsgarantierna beskrivs att de arbetar på ett sådant sätt att garantierna uppfylls. Vid samtal kring arbetssätt för att uppnå garantierna beskrivs utgångspunkten istället vara företagets egen värdegrund samt den nationella värdegrunden för äldre.

Inte heller de äldre på den öppna dagverksamheten kände till garantierna med vissa undantagsfall. Det beskrivs att det är bra med garantier och att de har ett värde. Vid denna intervju uppkommer också frågan hur gången är om garantierna inte uppfylls.

Gruppen med anhöriga kände till garantierna, de beskrivs också att de har ett värde. Dock så beskrivs att de inte används konkret. I denna intervju framkom också diskussionen om hur garantin används och vad själva garantin är för något. Frågor uppkom också om garantierna även gällde för privata utförare.

I intervjun med biståndshandläggare framkom att en uppfattning om att vissa av garantierna inte uppfylldes, vilket i så fall borde innebära att fler äldre faktiskt hänvisat till dem. Det framkom också om garantin att få kontakt inom ett dygn borde gälla hela förvaltningen. Samt att vårdalet idag formellt endast gäller hemtjänst.

Tre inkomna synpunkter har under 2014 hänvisat till värdighetsgarantierna inom äldreomsorgen.

Avslutande bedömning och analys

I uppföljningen framkom att värdighetsgarantierna inte är förankrade och att arbete behöver genomföras för att detta ska ske. Vad själva garantin består av och vad som händer när den inte uppfylls behöver förtydligas samt hur medborgarna ska förmedla att garantin inte uppfylls. Ett klargörande kan även behöva ske av vissa specifika garantier då framförallt gällande val av utförare och att garantierna gäller alla utförare.

Diarienummer: 12FNÄ/132

Finansieringsnämnden för äldreomsorg

Datum: 2012-11-13

Handläggare: Carina Widmark

Kundvals- och finansieringsavdelningen

carina.widmark@varmdo.se

Lokala värdighetsgarantier för Värmdö kommuns äldreomsorg

Förslag till beslut

Finansieringsnämnden för äldreomsorg föreslås godkänna de föreslagna lokala värdighetsgarantierna.

Beslutsnivå

Finansieringsnämnden för äldreomsorg

Ärendebeskrivning

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att stödja framtagandet av lokala värdighetsgarantier. En lokal värdighetsgaranti är en detaljerad beskrivning av hur man lokalt i en kommun arbetar inom äldreomsorgen. Det kan t.ex. gälla specifika insatser, vilken kompetens personalen har eller hur man arbetar för att enskilda äldre personer med insatser ska få inflytande över hur och när insatserna utförs. Genom lokala värdighetsgarantier får den äldre, anhöriga och medborgare en bättre bild av vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen.

Införandet av lokala värdighetsgarantier är ett frivilligt åtagande som görs av den beslutande nämnden. Garantierna ska vara möjliga att tillämpa i såväl kommunala som enskilda verksamheter.

Förvaltningen fick i maj 2011 i uppdrag att ansöka om statliga stimulansmedel för framtagande av lokala värdighetsgarantier. Ett förslag har arbetats fram med utgångspunkt i

- den nationella värdegrunden i socialtjänstlagen 5 kap. "Särskilda bestämmelser för olika grupper" avsnitt "Äldre människor" 4 § Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund)."
- avtalskrav gällande bedrivande av hemtjänst och/eller drift av särskilt boende för äldre.

Ett förslag på lokala värdighetsgarantier har under våren 2012 varit utsänt på remiss till medlemmarna i kommunala pensionärsrådet (KPR), samtliga utförare av hemtjänst i Värmdö kommun (med en önskan om att de ska involvera sina kunder i arbetet med remissen), fackliga organisationer samt till kommunens biståndsenhet för äldre. Totalt

Tjänsteskrivelse

inkom 12 remissvar. Förslaget arbetades därefter om av förvaltningen utifrån inkomna synpunkter.

Konsekvensanalyser

1. Miljö – Positiv konsekvens bör bli att medborgarna blir mer medvetna om att Värmdö kommun tillämpar rökfri arbetstid och att rökningen under arbetstid minskar ännu mer.
2. Medborgare – Positiv konsekvens bör bli en större medvetenhet bland medborgarna om vilka kvalitetskrav som ställs inom äldreomsorgen och att de har möjlighet att få rättelse om kraven inte uppfylls. Detta kan medföra en större tilltro till äldreomsorgen generellt och därmed en ökad trygghetskänsla.
3. Ekonomi – Inga identifierade negativa konsekvenser då garantierna är omskrivningar av krav som redan finns i befintliga avtal.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kundvals- och finansieringsavdelning

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilägges/bilägges ej
1	Förslag till värdighetsgarantier inom äldreomsorgen	Ja

Monica Fransson

kundvals- och finansieringschef

Carina Widmark

chef äldreheten

Förslag till**Värdighetsgarantier inom äldreomsorgen**

1	I Värmdö Kommun får du kontakt med biståndshandläggare/ansvarig arbetsledare/chef senast arbetsdagen efter det tillfälle du sökt kontakt.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du blir kontaktad samma arbetsdag som påpekandet kommit till utförarens kännedom.
2	I Värmdö Kommun kan du som kund/boende, med omsorg beviljad dygnet runt, nå personal dygnets alla timmar.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du blir kontaktad omedelbart efter att påpekandet kommit till utförarens kännedom.
3	I Värmdö Kommun får du besked om när personalen kommer och vem/vilka som kommer. Personalen bär arbetskläder och kan identifiera sig.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och ansvarig chef vidtar omedelbart åtgärder för att uppfylla garantin.
4	I Värmdö Kommun får du service och omsorg av personal som inte luktar tobaksrök.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du får besked inom en vecka om vilka åtgärder som kommer att vidtas för att förhindra upprepning.

5	I Värmdö Kommun blir du bemött på ett respektfullt sätt oavsett kön, sexuell läggning, religion och etnisk tillhörighet.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du blir kontaktad av ansvarig personal för genomgång av hur du vill bli bemött. Kontakt tas inom tre arbetsdagar.
6	I Värmdö Kommun får du stimulans att nyttja din egen kapacitet för att du ska uppleva en god livskvalitet.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du blir kontaktad av ansvarig personal för genomgång av vad som ger dig livskvalitet. Kontakt tas inom tre arbetsdagar.
7	I Värmdö Kommun får du som anhörig förståelse och stöd i din roll som anhörig.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du blir kontaktad av ansvarig personal om vilket stöd du behöver i din roll som anhörig. Kontakt tas inom tre arbetsdagar.
8	I Värmdö Kommun har du inflytande över när och hur beviljade insatser ska genomföras.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du får en ny genomförandeplan, gemensamt upprättad utifrån dina önskemål, senast inom en vecka.
9	I Värmdö Kommun får du, som har beslut om omsorgsinsatser, en kontaktperson utsedd senast inom en vecka från det att insatserna startar.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du får en kontaktperson utsedd nästkommande arbetsdag.

10	I Värmdö Kommun får du en ny kontaktperson inom tre arbetsdagar, om du har önskemål om att byta.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du får en ny kontaktperson utsedd nästkommande arbetsdag.
11	I Värmdö Kommun får du återkoppling inom två veckor, från ansvarig chef, när du framfört synpunkter och klagomål.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och du får återkoppling från ansvarig chef senast nästkommande arbetsdag.
12	I Värmdö Kommun följer kommunen upp kvaliteten i hemtjänst, i demensdagvård och i särskilt boende minst en gång per år.	Efter påpekande om att garantin inte följs ber vi om ursäkt och en uppföljning i aktuell verksamhet görs senast inom en månad.

Dnr 12FNÄ/132

Finansieringsnämnd för äldreomsorg 2012-12-04 § 70

Lokala värdighetsgarantier för Värmdö kommuns äldreomsorg

Finansieringsnämnden för äldreomsorgens beslut

Finansieringsnämnden för äldreomsorg godkänner de föreslagna lokala värdighetsgarantierna.

Beslutsnivå

Finansieringsnämnden för äldreomsorg

Ärendebeskrivning

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att stödja framtagandet av lokala värdighetsgarantier.

En lokal värdighetsgaranti är en detaljerad beskrivning av hur man lokalt i en kommun arbetar inom äldreomsorgen. Det kan t.ex. gälla specifika insatser, vilken kompetens personalen har eller hur man arbetar för att enskilda äldre personer med insatser ska få inflytande över hur och när insatserna utförs. Genom lokala värdighetsgarantier får den äldre, anhöriga och medborgare en bättre bild av vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen.

Införandet av lokala värdighetsgarantier är ett frivilligt åtagande som görs av den beslutande nämnden. Garantierna ska vara möjliga att tillämpa i såväl kommunala som enskilda verksamheter.

Förvaltningen fick i maj 2011 i uppdrag att ansöka om statliga stimulansmedel för framtagande av lokala värdighetsgarantier. Ett förslag har arbetats fram med utgångspunkt i

1. den nationella värdegrunden i socialtjänstlagen 5 kap. "Särskilda bestämmelser för olika grupper" avsnitt "Äldre människor" 4 § Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund)."
- avtalskrav gällande bedrivande av hemtjänst och/eller drift av särskilt boende för äldre.

Ett förslag på lokala värdighetsgarantier har under våren 2012 varit utsänt på remiss till medlemmarna i kommunala pensionärsrådet (KPR), samtliga utförare av hemtjänst i Värmdö kommun (med en önskan om att de ska involvera sina kunder i arbetet med remissen), fackliga organisationer samt till kommunens biståndsenhet för äldre. Totalt inkom 12 remissvar.

justering

utdragsbestyrkande

Förslaget arbetades därefter om av förvaltningen utifrån inkomna synpunkter

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse; Lokala värdighetsgarantier för Värmdö kommuns äldreomsorg, 2012-11-13.

Förslag till värdighetsgarantier inom äldreomsorgen, 2012-11-13.

Sändlista

Kundvals- och finansieringsavdelningen
Kansli- och utvecklingsavdelningen
Akten

Justering

utdragsbestyrkande

